בס"ד

יום ה' דה' בטבת תשנ"ו (28 בדצמבר)

- ניגון ושמועה לזוג גבי את כיבוש ירושלים (יחידות ל"ג, כ"ג) (יומן ג' ד' ל')

- השבת, פרשת "וישב", שבה יוסף מתגלה לאחיו, ומתוך הפרשה, דברי חז"ל את הפסוק הבא:

כי פי המדבר אליכם. (מה—יב)

בלשון הקודש. (רש"י)

מקשה הרמב"ן מה סימן יש בזה, אם מלך השולט בהרבה שפות יודע גם את שפת העברים?

ברם, לכאורה קשה, מדוע לא הכירו האחים את יוסף ב„טביעת־עינא דקלא" — בצליל קולו, שהרי מצינו כי אפילו לגבי איסורים סומכים על „טביעת־עינא דקלא" (חולין צ"ו)? אלא, שבאמת אין זו קושיא כלל וכלל, לפי ש„טביעת־עינא דקלא" יפה רק כאשר הלה מדבר בשפתו הקודמת, ואילו כשהוא מדבר בשפה אחרת, בעלת ניב וצליל שונים, אי־אפשר להכירו. לפיכך לא הכירוהו האחים בצליל קולו, משום שמעולם לא שמעו את קולו בלשון מצרית, כי אם רק בלשון הקודש.

אמר להם יוסף: „כי פי המדבר אליכם — בלשון הקודש" — ואם מדבר אני בלשון הקודש, עליכם להכירני לפי „טביעת־עינא דקלא"...

(אהבת יהונתן)

יתרונו של האדם על שאר בעלי־חיים הוא בעיקר, בכוח הדיבור, לפיכך נקרא האדם בשם „מדבר". והנה, לכאורה, הרי גם בעלי־חיים אחרים יש להם שפה משלהם, ואם אין אנו מבינים אותה, הרי יש גם שאין אנו מבינים אפילו שפתם של בני־אדם, בדברם בשפות זרות. אלא, הדיבור האמיתי הוא רק לשון־הקודש, לשון זו שבה יצר השם־יתברך את העולם ובה קרא שמות לכל הברואים; ואילו שפות אחרות אינן אלא כעין ציוצי הצפרים ונהימות החיות, שהם רק סימנים לשם הבנה הדדית, אבל לא דיבור אמיתי. ובכן, מעלת ה„מדבר" ניתנה רק לזה שמדבר בלשון־הקדש, ואילו זה שמדבר בלשון זרה הריהו עדיין במדרגה של בעל־חי, שגם הוא יש לו לשון משלו.

לפיכך, כשאמר יוסף: „כי פי ה מ ד ב ר אליכם" — שיש כאן פה של „מדבר" — הרי מן ההכרח לומר, שדיבר בלשון־הקדש, שכן אילו דיבר בלשון אחרת היה צריך לומר „פי החי" ולא „פי המדבר"...

(אגרא דכלה)

כנסת השבת: שו

כאו השבת: 22 דן

יום נעים ושבת שלום!